

REFERAT Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025 d. 05-03-2025

Mødedato Onsdag d. 05. marts 2025 kl. 09:00

Mødested Mødelokale K, Regionshuset

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Godkendelse af dagsorden.....	4
Budgetproces 2026 for Regional Udvikling.....	5
Beslutning: Grønne Hospitaler – indsats fra Økologisk Landsforening med tilhørende medfinansier	7
Beslutning: Administrationsgrundlag Klimapuljen 2025.....	9
Orientering: Regional Udviklingsredegørelse 2024.....	11
Beslutning vedr. henvendelser om støvgener i Øster Uttrup.....	13
Orientering: Deltagelse i Naturmødet 2025.....	16
Drøftelse af årshjul 2025 - KMB.....	17
Godkendelse - Ansøgning om råstofindvinding ved Stærhøj, Morsø Kommune.....	18
B: Beslutning: Vilkårsændring i råstoffilladelse i graveområde Hellum, Brønderslev Kommune.....	21
B: Beslutning - Tillæg til råstoffilladelse - grusvask i råstofgrav i Essendrup.....	23
B: Beslutning - vilkårsændring vedr. efterbehandling fra landbrug til natur i Lille Vildmose.....	24
Orientering.....	26
Eventuelt.....	27
Underskrift af mødeprotokol.....	28

Punkt 1: Deltagere

1-01-81-4-24

Sagsfremstilling

Udvalgsmedlemmer

Lauge Larsen (formand)
Jess V. Laursen (næstformand)
Helena Palsgaard
Peter Larsen
Tage Leegaard
Jens-Henrik Kirk
Jørgen Rørbæk Henriksen
Ole Stavad
Susanne Flydtkjær

Administrative deltagere

Regional Udviklingsdirektør Martin Rune Hoxer
Kontorchef Carina Lassen
Kontorchef Anja Melvej Hermansen
Ph. d. Geolog Rikke Ellemann-Biltoft
Chefkonsulent Birgitte Søtoft Henriksen (udvalgssekretær)

Afbud

Tage Leegaard
Helena Palsgaard

Ad hoc

Økonomichef Rune Vinther Herslund
Chefkonsulent Sara Borup Jørgensen
Koncerndirektør Mette Jensen
Koncerndirektør Kim Mikkelsen
Udviklingskonsulent Britt Kamstrup Sandbjerg, Regional Udvikling
Specialkonsulent Tommy Tvedergaard Madsen, Regional Udvikling
Landinspektør Mette Lund, Regional Udvikling

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5. marts 2025

Udvalget var beslutningsdygtigt.

Afbud fra Tage Leegaard og Helena Palsgaard.

Punkt 2: Godkendelse af dagsorden

1-01-81-4-24

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Dagsordenen blev godkendt.

Tage Leegaard og Helena Palsgaard tog ikke del i sagens behandling.

Punkt 3: Budgetproces 2026 for Regional Udvikling

1-21-78-1-25

Resumé

I henhold til tids- og procesplan for Budget 2026 indledes budgetdrøftelserne i de politiske udvalg i marts måned.

Budget 2026 vil naturligt være præget af den kommende sundhedsreform. Opgavebortfald og tilpasninger som følge af sundhedsreformen vil have betydning for budgettet for Regional Udvikling allerede i 2026. I forlængelse heraf orienteres der under punktet om de nuværende forventninger til Budget 2026 - ud fra den viden, der pt. er tilgængelig.

Koncerndirektør Mette Jensen (suppleret af Kim Mikkelsen), økonomichef Rune Vinther Herslund og chefkonsulent Sarah Borup Jørgensen deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Budget 2026 vil naturligt være præget af den kommende sundhedsreform. Særligt for Regional Udvikling vil budgetprocessen for 2026 være præget af opgavebortfald og tilpasninger som følge af sundhedsreformen.

Under punktet vil der blive orienteret om de nuværende forventninger til Budget 2026 - ud fra den viden, der pt. er tilgængelig. Det skal hertil bemærkes, at der fortsat er, og i en længere periode vil være flere uafklarede elementer med væsentlig budgetlægningen.

Først og fremmest afventer fastlæggelse af udgiftsrammen, og derved de endelige økonomiske konsekvenser af sundhedsreform fra 2026 og frem de DUT- forhandlinger, som blev indledt ultimo februar 2025. Hertil kommer et endnu ukendt udfald af de ordinære økonomiforhandlinger.

På nuværende tidspunkt arbejdes der derfor ud fra *forventede økonomiske konsekvenser* af sundhedsreformen. Det er vurderingen, at reformen vil betyde en reduktion af Regional Udviklings udgiftsramme på -12 mio. kr. i 2026 stigende til -23,8 mio. kr. fra 2027 og frem. Dette tal vil blive justeret pba. DUT-forhandlingerne - men forventes f.eks. ikke nedjusteret væsentligt. Det ligger dog fast at reduktionerne indføres med halvårsvirkning i 2026.

Sundhedsreformen vil derfor kræve tilpasninger af flere budgetposter allerede i 2026, ligesom der skal tages højde for, at bortfald af hjemmel til varetagelse af opgaver ift. sundhedsinnovation og klima og grøn omstilling vil være gældende fra 1. januar 2026.

I relation til opgavebortfald er det væsentligt at nævne, at det fortsat vil være muligt, at arbejde med de pågældende områder i regionalt regi. Men dette vil forudsætte et ændret finansieringsgrundlag af f.eks. sundhedsinnovation og en redefinering af opgaverne knyttet til klima og grøn omstilling, så der i højere grad er tale om interne klimakoordinerende tiltag som f.eks. Grønne Hospitaler. Region Nordjyllands fremadrettede set-up ift. både sundhedsinnovation og den grønne omstillinger bliver derfor væsentlige strategiske drøftelser ifm. Budget 2026.

Ved siden af usikkerhederne omkring sundhedsreformen kommer et fortsat uafklaret grundlag for den fremtidige drift af kollektiv trafik. Kollektiv trafik udgør en stor andel af det samlede budget for Regional Udvikling, og et evt. ændret organisatorisk tilhørsforhold vil derfor have stor betydning for budgetlægningen. Der forventes en afklaring i løbet af foråret 2025.

På baggrund af administrationens orientering om forventninger til Budget 2026 indstilles det, at udvalget drøfter væsentlige opmærksomhedspunkter ift. en kommende budgetproces.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. drøfter væsentlige opmærksomhedspunkter ift. en kommende budgetproces for 2026.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling drøftede væsentlige opmærksomhedspunkter ift. den kommende budgetproces for 2026.

Udvalget følger med særlig opmærksomhed de ændringer, som Sundhedsreformen medfører for udvalgets område og for det kommende års budget. Emnet indgår som fast punkt på udvalgets kommende møder som led i budgetpunkterne.

Tage Leegaard og Helena Palsgaard tog ikke del i sagens behandling.

Punkt 4: Beslutning: Grønne Hospitaler – indsats fra Økologisk Landsforening med tilhørende medfinansiering

1-30-70-1-24

Resumé

Økologisk Landsforening kontaktede i 2024 de fem regioner med forslag til partnerskabsaftale på forplejningsområdet. Med partnerskabsaftalen ønsker Økologisk Landsforening at understøtte regionernes grønne omstilling på forplejningsområdet.

Konkret foreslår Økologisk Landsforening et projekt som styrker Region Nordjyllands syv hospitalers arbejde med den grønne omstilling på forplejningsområdet.

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtighed ikke indgår i partnerskabet, og i stedet opfordrer Økologisk Landsforening til at deltage med deres ekspertise i arbejdet med Strategien for Grønne Hospitalers LEAD-område for forplejning.

Sagsfremstilling

Økologisk Landsforening tog indledningsvist kontakt til Regionsrådsformand Mads Duedahl og Udvalgsformand Lauge Larsen for at præsentere tankerne bag partnerskabsaftalen. På mødet var der interesse for partnerskabet, men det blev signaleret til Økologisk Landsforening, at alle regioner skal støtte op om partnerskabet, og Region Syd skulle kunne se synergi i forhold til deres indsats på LEAD-området for forplejning (under Danske Regioners Strategi for Grønne Hospitaler), som Region Syd er tovholder på.

Partnerskabets forslag

Hensigten med projektet er at styrke kompetenceudvikling blandt køkkenansatte på 7 hospitaler i Region Nordjylland, national sparring og videndeling blandt køkkenchefer samt regional måling af effekt. Målet er at understøtte Danske Regioners strategi for Grønne Hospitaler om reduktion af CO₂-udledning med 50% i 2035.

Gennem indsatsen forventes en reduktion af CO₂ aftryk pr. måltid med mindst 25% samt at økologiprocenten på alle hospitaler løftes til mindst 30-60% og minimum 60% på Regionshospital Hjørring og Thisted.

I projektet gennemføres følgende aktiviteter.

Indsats 1: Kompetenceudvikling af køkkenansatte på 7 hospitaler.

Indsats 2: Sparring og videndeling for køkkenchefer i nationalt netværk

Indsats 3: Regional måling af effekt: CO₂ reduktion, omkostningsneutralitet og medarbejder-motivation.

Der arbejdes med de 3 hovedindsatser gennem 5 trin over en periode på 18 måneder:

Trin 1; Etablering af udviklingsplan for det enkelte hospital i samarbejde med hospitalets ledelse og køkkenchef.

Trin 2; Etablering af nationalt netværk for køkkenchefer. Afholdelse af første netværksmøder.

Trin 3; Kursusforløb i de enkelte hospitalskøkkener i klimavenlig køkkendrift.

Trin 4; Løbende netværksmøder for køkkenchefer om grønt hospitalskøkken.

Trin 5; Effekt i forhold til CO₂ reduktion, arbejdsglæde og omkostningseffektivitet måles og formidles.

For Region Nordjylland vil egenfinansieringen udgøre samlet 1.070.000 kr.

Se bilag 1 for Økologisk Landsforenings præsentation af indsatsen.

Øvrige Regioner

Hensigten med partnerskabet er, ud over arbejdet med de enkelte Regioner, en synergi på tværs af de 5 Regioner og herunder ikke mindst at kunne understøtte arbejdet under Grønne Hospitaler Forplejning.

Med Region Syd som Lead Region på Forplejningsområdet under Grønne Hospitaler har nærværende fremstilling derfor afventet deres beslutning på møde den 27. januar 2025. Vurderingen blev, at det foreslåede indhold i projektets 3 indsatsområder allerede er indeholdt i de udviklingsspor, som er etableret under Grønne Hospitaler Forplejning. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt at igangsætte parallelle aktiviteter, som foreslået af Økologisk Landsforening. I stedet for at indgå i partnerskab samarbejde opfordrer Region Syd Økologisk Landsforening til at indgå i samarbejdet omkring Grønne Hospitaler Forplejning i de allerede etablerede udviklingsspor med den ekspertise som Økologisk Landsforening besidder.

En rundspørge til de øvrige Regioner viser, at Region Midt og Region Sjælland har samme opfattelse som Region Syd og derfor ikke indleder et særskilt samarbejde med Økologisk Landsforening. Region Hovedstaden er i gang med at vurdere muligheden for partnerskab med Økologisk Landsforening set i lyset af Region Syds beslutning.

Forplejningsindsatsen i Region Nordjylland.

Forslaget om Partnerskab med Økologisk Landsforening er drøftet med de køkkenansvarlige fagpersoner i Region Nordjylland, og her er indstillingen i overensstemmelse med Region Syds beslutning. Det påpeges fra Region Nordjyllands køkkenansvarlige, at arbejdet med økologi allerede er veletableret i de nordjyske køkkener, og at personalet allerede har gennemført kompetenceudvikling ved Økologisk Landsforening.

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling har for 2025 afsat et budget til Forplejningsområdet i Region Nordjylland på 300.000 kr. Den tværorganisatoriske Forplejningsgruppe i regionen er sammen med administrationen i øjeblikket i færd med at identificere relevante handlinger til at understøtte den Grønne Omstilling i Regionens Forplejningsindsats.

Det er den faglige opfattelse blandt de køkkenfaglige enheder og hos administrationen, at indsatserne under Grønne Hospitaler Forplejning og de allerede igangsatte aktiviteter hos køkkenerne i Region Nordjylland vil opnå mindst samme resultat som i det skitserede projekt fra Økologisk Landsforening. Det anbefales derfor, at de allerede afsatte midler i klimabudgettet anvendes til egne igangsatte indsatser.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtighed:

1. Beslutter ikke at indgå i partnerskab med Økologisk Landsforening
2. Beslutter, at Økologisk Landsforening i stedet opfordres at indgå i samarbejdet omkring Grønne Hospitaler Forplejning med de tilhørende udviklingsspor.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5. marts 2025

Indstillingen blev godkendt, med den bemærkning, at udvalget på et senere tidspunkt orienteres om indholdet i de allerede igangsatte indsatser og aktiviteter i regionens køkkener.

Tage Leegaard og Helena Palsgaard tog ikke del i sagens behandling.

Bilag

Region Syd - svar til ØL

Grønne hospitalskøkkener_Økologisk Landsforening_region nordjylland

Punkt 5: Beslutning: Administrationsgrundlag Klimapuljen 2025

1-34-71-1-25

Resumé

Udvalg for Klima, Bæredygtighed og Regional Udvikling har siden 2019 udmøntet den interne Klimapulje til bæredygtighedsprojekter i Region Nordjylland som organisation. På Udvalgsmødet den 2. oktober besluttede Udvalget af drøfte tildelingskriterier for Klimapuljen 2025. Et opdateret administrationsgrundlag præsenteres her.

Udviklingskonsulent Britt Kamstrup Sandbjerg indleder punktet.

Sagsfremstilling

Klimapuljens administrationsgrundlag stammer fra 2019, hvor puljen blev udmøntet første gang. I 2024 ændrede Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tildelingskriteriet ”innovation og nytænkning” til ”forandringspotentiale”, da dette er mere dækkende for de projekter som søges i Klimapuljen, og som samtidig ville kunne understøtte at nye afdelinger fik mod på at starte en bæredygtighedsindsats. Dette er den eneste ændring i administrationsgrundlaget i Klimapuljens levetid.

Klimapuljens administrationsgrundlag er meget bredt og vurderes derfor at kunne rumme alle typer af projekter indenfor bæredygtighed og klima, uanset om de omhandler forbrugsreduktion, digitalisering, ændrede rutiner eller pilotprojekter. Dette skaber et grundlag for, at Administrationen får indsigt i specialiserede bæredygtighedstematikker i blandt andet klinikken på hospitalerne, samtidig med at puljen også er rummelig for ansøgninger fra den øvrige organisation.

Ydre omstændigheder omkring puljen har dog ændret sig, og derfor lægges der op til en opdatering af administrationsgrundlaget for Klimapuljen 2025. Blandt andet ansøges Klimapuljen nu igennem programmet GrantOne, som siden 2022 har givet mulighed for en mere standardiseret proces, blandt andet i forhold til scoring af ansøgninger. Hermed skal administrationsgrundlaget også afspejle en større gennemsigtighed med pointsystemet. Derfor er der i det nye administrationsgrundlag tilføjet en oversigt over hvilke værdier der tillægges de enkelte point.

Ydermere er planer og strategiarbejde omkring klima- og bæredygtighedsindsatsen i Regionen styrket siden Klimapuljens fødsel, og der er således et større organisatorisk ophæng som Klimapuljen skal understøtte. Derfor er administrationsgrundlaget også opdateret, så Klimapuljen i højere grad taler ind i understøttelse af den kommende Bæredygtighedsstrategi for Region Nordjylland, de Lokale Klimahandlingsplaner som står til at blive revideret i 2025 og Danske Regioners Strategi for Grønne Hospitaler. I det nye administrationsgrundlag har indsatsområderne i Bæredygtighedsstrategien derfor erstattet de tidligere indsatsområder. Hermed bibeholder Klimapuljen sin bredde, og dette vurderes vigtigt for at opretholde et kvalificeret og innovativt ansøgningsgrundlag.

Tematik 2025

Siden 2023 har Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling ønsket at fastsætte et tematisk fokus i kommunikationen af Klimapuljen. I 2023 fokuserede kommunikationen på det kliniske område, og i 2024 valgte man fokus på skalering. I 2025 kan det tematiske fokus med fordel være Bæredygtighedsstrategien og projekter som understøtter indsatsområderne i denne.

Administration

Hvert år genereres der tilbageløbsmidler fra Klimapuljen, fra projekter som enten er blevet annulleret eller som er blevet billigere end forventet. Det vil lette administrationspraksis for Klimapuljen, hvis tilbageløbsmidler som opstår fra 1. januar 2025 til 15. august 2025 automatisk overføres til Klimapuljen 2025, for hermed at få nyt liv i nye Klimapuljeprojekter.

Indstilling

Administrationen indstiller at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. Godkender opdateret administrationsgrundlag for Klimapuljen 2025.
2. Beslutter, at opståede tilbageløbsmidler i perioden 1. januar til 15. august automatisk indgår i Klimapuljemidlerne for 2025

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Indstillingen blev godkendt.

Tage Leegaard og Helena Palsgaard tog ikke del i sagens behandling.

Bilag

Klimapuljen - Administrationsgrundlag 2025

Punkt 6: Orientering: Regional Udviklingsredegørelse 2024

1-30-76-230-24

Resumé

Regional Udviklingsstrategi (RUS) for perioden 2020-2023 indeholder en række initiativer og effektmål, hvis realisering har betydning for strategiens samlede påvirkning af den nordjyske udvikling. Effektmålene blev fastsat til et niveau for 2025.

Administrationen har udarbejdet et forslag til Regional Udviklingsredegørelse 2024, som giver en status på effekter og initiativer i RUS 2020-2023. Denne redegørelse er den femte i rækken. Punktet behandles den 7. april 2025 i Udvalg for Regional Udvikling og Innovation, som indstiller til beslutning i Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling får hermed udkastet til redegørelse fremlagt til orientering.

Specialkonsulent Tommy Tvedergaard Madsen deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Administrationen har udarbejdet et forslag til Regional Udviklingsredegørelse 2024. Den giver en status på den Regionale Udviklingsstrategi (RUS), der var gældende i perioden 2020-2023, hvor strategiens effektmål blev fastsat til et niveau for 2025. Dette var for at sikre initiativerne tid til at virke før deres effekt opgøres endeligt. Redegørelsen sigter mod at give et samlet overblik til både det politiske og administrative system.

Regional Udviklingsredegørelse 2024 forholder sig ikke til målene fra RUS 2024-2027, som Regionsrådet godkendte den 18. december 2023.

RUS 2020 - 2023 er bygget op om tre indsatsområder:

- Et sammenhængende Nordjylland
- Et kompetent Nordjylland
- Et attraktivt og bæredygtigt Nordjylland

Hver af indsatsområderne rummer fem kvantitative effektmål, nogle særligt udvalgte kerneinitiativer (signaturprojekter) samt en række øvrige initiativer.

Det vedlagte forslag til Regional Udviklingsredegørelse 2024 indeholder:

- Kort gennemgang af den socioøkonomiske udvikling i Nordjylland og status på RUS'ens effekter og kerneinitiativer (bilag 1)
- En kort status på de øvrige initiativer under hvert indsatsområde (bilag 2).

Udgangspunktet (baseline) for effektmålene i RUS er tilgængelige data på tidspunktet for vedtagelsen. Ved opdatering af data til brug for redegørelsen er der en naturlig forsinkelse, som kan variere en del fra tema til tema. I årets redegørelse varierer nyeste statustal fra 2022 til 2024. Desuden har COVID-19 spillet en markant rolle i perioden.

Effektmål

De 15 effektmål og initiativerne er typisk påvirket af handlinger hos en lang række forskellige aktører på forskellige niveauer. Der er altså sjældent tale om effekter, som Regionen alene kan påvirke. Der skal typisk et bredt partnerskab til.

Sammenfattende viser redegørelsen følgende omkring de 15 effektmål:

I) Det går i den rigtige retning for syv mål (nås senest i 2025):

Start på etablering af 3. Limfjordsforbindelse; forbedring af vejforbindelsen Hanstholm-Skive-Herning (Rute 26-34); jordforureningsundersøgelser; at udledningen af drivhusgasser i 2025 er reduceret med mindst 50 pct. ift. niveauet i 1990; at mindst 45 pct. af energiforbruget er fra vedvarende energikilder; at mindst 89 pct. af nordjyderne deltager i mindst tre kulturaktiviteter samt at fossilfri kørsel i regionale busser forventes at nå målene for 2025.

II) Det går langsomt i den rigtige retning for fire mål (nås først efter 2025):

Adgang til 1 Gbit forbindelser; flere passagerer i den kollektive trafik; at mindst 85 pct. af arbejdsstyrken har en erhvervskompetencegivende uddannelse samt at kursister i formaliseret efter-/videreuddannelse udgør mindst 55 pct. af arbejdsstyrken.

III) Det går i den forkerte retning for fire af målene og målene forventes ikke nået: Ophør af befolkningstilbagegang i landdistrikterne; at mindst 33 pct. vælger en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse; at mindst 20 pct. flere starter på en videregående STEM-uddannelse end i 2018 samt at investeringerne i forskning og udvikling stiger til mindst 2 pct. af BNP.

Kerneinitiativer

De syv såkaldte kerneinitiativer er karakteriseret ved, at de er defineret i samarbejde med nære samarbejdspartnere, og derfor hviler på et godt udgangspunkt for fremdriften.

Generelt er fremdriften på kerneinitiativerne god. Her er indgåelsen af et forlig for 2022-2035 på infrastrukturuområdet af meget stor betydning. Udviklingen omkring initiativer og effekter i strategien følges løbende i forskelligt regi og grupper omkring implementering af initiativer i RUS'en.

FN's Verdensmål

Af RUS 2020-23 fremgår, at indsatsområderne har særlig effekt på en række af FN's verdensmål. En nærmere vurdering og opfølgning i forhold til verdensmålene foregår ikke i Regional Udviklingsredegørelse, men i regi af de kompetente fora, som har ansvaret for den konkrete implementering.

Kommunikation og dialog

Punktet behandles den 7. april 2025 i Udvalg for Regional Udvikling og Innovation, som indstiller til beslutning i Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen om Regional Udviklingsredegørelse 2024 til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5. marts 2025

Orienteringen blev taget til efterretning, med den tilføjelse at udvalget ønsker, at Administrationen undersøger, hvorvidt arbejdet med indsatserne i den Regionale Udviklingsstrategi kan overgå til andre fora.

Tage Leegaard og Helena Palsgaard tog ikke del i sagens behandling

Bilag

Udkast til Regional Udviklingsredegørelse 2024

Bilag med initiativer - Regional Udviklingsredegørelse 2024

Punkt 7: Beslutning vedr. henvendelser om støvgener i Øster Uttrup

1-35-71-2-1192-24

Resumé

Regionsrådet besluttede den 18. marts 2024 at fortsætte det dialog-baserede samarbejde med Aalborg Portland og borgerne i Øster Uttrup om at nedbringe mængden af støv. Virksomhedens tiltag til at reducere støv er blevet fulgt via støvmålinger og besigtigelser i sommerhalvåret 2024. Resultatet af støvmålingerne fra 2024 foreligger nu. På baggrund af resultaterne fra målinger, besigtigelser og administrationens faglige vurderinger, indstilles det at Udvalget overfor Forretningsudvalg og Regionsråd drøfter den videre proces på baggrund af administrationens anbefalinger.

Sagsfremstilling

Sagen om henvendelser vedr. støvgener i Øster Uttrup har været behandlet løbende i det daværende Klima- og Miljøudvalg samt i det nuværende Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling siden 2020.

Beslutning om at forsætte det dialog-baserede samarbejde

På Regionsrådsmødet den 18. marts 2024, besluttede Regionsrådet (bilag 1) at fortsætte det dialog-baserede samarbejde med Aalborg Portland og beboerne i Øster Uttrup om at nedbringe mængden af støv. Regionsrådet udtrykte bekymring over mængden af klager fra borgere i området, der forsat oplever markante støvgener og ønskede at administrationen skulle følge op på, at de forslag til yderligere støvreducerende tiltag, som virksomheden foreslår for 2024, bliver gennemført hurtigst muligt. Resultaterne af indsatserne vil blive drøftet i Regionsrådet.

Administrationen har derfor - i lighed med de tidligere år - fulgt virksomhedens støvreducerende tiltag tæt med tilsyn og nye målinger af støvmængderne i Øster Uttrup i perioden maj til august 2024 for at sikre at støvgenerne i Øster Uttrup reduceres.

Målinger, besigtigelser og borgerhenvendelser har således igen skabt baggrund for administrationens vurdering af om støvniveauet falder, hvilket er det klare mål med det dialog-baserede samarbejde.

Støvmålinger i sommeren 2024

Svævestøvmålinger

Målingerne af svævestøv i 2024 har vist, at mængden af svævestøv i luften ligger væsentligt under de gældende grænseværdier for svævestøv, og som er i overensstemmelse med måleresultaterne fra de tidligere år (bilag 2).

Retningsbestemte støvnedfaldsmålinger:

Der ses et generelt fald i det retningsbestemte støv fra 2021 til 2024. Dog er resultatet for 2024 højere end det var i 2023, idet den målte støvmængde i august og september 2024 er højere end de tilsvarende måneder i 2023. For september kan det forklares ved, at virksomheden har genoptaget jordarbejdet (afrømning og kørsel med jord) (bilag 2).

Gennemsnits støvnedfaldet fra kridtgraven (g/m²/døgn) er for:

2021 (maj-september) 0,224
2022 (maj-august) 0,153
2023 (maj-september) 0,099
2024 (maj-september) 0,130

Kalkanalyser

Analyserne af kridtindholdet i det opsamlede støvnedfald viser en reduktion af andelen af kridt i støvet fra kridtgraven fra 2021 til 2024. Den totale mængde af kridt i støvnedfald fra kridtgraven i sommerperioden er også faldet fra 2021 til 2024. Kridtindholdet blev ikke målt i 2022.

Tilsyn og besigtigelser i 2024

Tilsyn på virksomheden

I perioden april til august 2024 gennemførte regionen 5 tilsyn i Rørdal kridtgrav. Tilsynene havde fokus på virksomhedens tiltag til at reducere støv, udvidelse med markvandere, drift af vandtåge anlægget, udbygning og beplantning af jordvold og procedurer for oplagret materiale samt intern transport i råstofgraven. På grund af den meget våde vinter i 2023/2024 var virksomheden kommet bagefter med deres arbejde med at fjerne overjord. Det var ikke muligt at køre forsvarligt på arealerne. Det betød, at virksomheden så sig nødsaget til at forsætte arbejdet med at fjerne overjord fra området i maj 2024 for at undgå støvgener i Øster Uttrup i sommerperioden, selvom det er imod virksomhedens egne procedurer.

Besigtigelser og havebesøg i Øster Uttrup 2024

Administrationen har gennemført 25 besigtigelser i ugerne 14-37, svarende til ca. én besigtigelse pr. uge. Besigtigelserne blev gennemført systematisk på 6 forskellige lokationer i Øster Uttrup (bilag 3). Regionen har observeret mere støv i ugerne 20 og 21 (maj) samt ugerne 31 og 32 (august).

Region Nordjylland modtog 6 invitationer til at besøge haver og carporte i Øster Uttrup i forbindelse med besigtigelserne. Administrationen gennemførte i alt 8 havebesøg fordelt på 4 dage fra maj til september i Øster Uttrup. Formålet med havebesøgene har været at observere om oplevelsen af støv i haver og carporte svarede til administrationens oplevelse af støv uden for matriklen.

Administrationen oplevede en god overensstemmelse mellem støv i haver og carporte sammenholdt med støv uden for matriklerne.

Henvendelser fra naboer i 2024

Region Nordjylland har i 2024 modtaget i alt 78 henvendelser vedr. støvgener fra 20 adresser. Det er en væsentlig reduktion i forhold til 2023, hvor regionen modtog 193 henvendelser vedr. støvgener fra 46 adresser (bilag 3).

Hovedparten af henvendelserne i 2024 er modtaget fra borgere i Øster Uttrup. 13 henvendelser er modtaget fra én adresse på Stenbjergvej, som ligger syd for Øster Uttrupvej.

I ugerne 19, 20 og 21 (maj måned) modtager Region Nordjylland 42 henvendelser, hvilket svarer til ca. 54 % af alle henvendelserne. I uge 32 (august) modtager regionen 11 henvendelser, hvilket svarer til ca. 14% af alle henvendelser.

År	Antal henvendelser vedr. støvgener
2020	89
2021	152
2022	174
2023	193
2024	78

Faglig vurdering og administrationens anbefaling

Den samlede vurdering af mulige støvgener i Øster Uttrup, som stammer fra kridtindvinding i Rørdal Kridtgrav, baseres på Force Technologies målinger og konklusioner samt på Region Nordjyllands besigtigelser (bilag 5).

I vurderingen lægges der vægt på, at det samlede støvbidrag fra kridtgraven hen over sommeren er faldet fra 2021 til 2024, dog med en stigning fra 2023 til 2024. Indholdet af kalk i nedfaldsstøvet viser en reduktion fra 21,8% i 2021, 19,1 % i 2023 og 13,7% i 2024. Den totale mængde kridtstøv er faldet fra 0,069 g/m²/døgn i 2021 til 0,028 g/m²/døgn i 2023 og 0,029 g/m²/døgn i 2024.

Der lægges vægt på, at der på administrationens besigtigelser generelt er observeret støv der stemmer overens borgernes henvendelser. Resultaterne fra bulkmålingerne viser at målingerne generelt ligger under genetærsklen på 0,133 g/m²/døgn. Bulkmålinger er målinger foretaget i 5 opstillede 'bøtter' placeret udvalgte steder i Øster Uttrup.

Virksomheden har i 2024 iværksat nye tiltag til at reducere støv i 2024, som blandt andet inkluderer en mere intensiv vanding af kridtfladerne med markvandere, udbygning og vedligehold af vandtågeanlægget og midlertidig blokering af kørselsveje i juni, juli og august.

Administrationen vurderer, at et væsentlig bidrag til støvnedfaldsmængderne i maj og september 2024 skyldes kørsel på interne veje samt jordarbejde. Baseret på borgernes henvendelser og administrationens observationer, som i 2024 viser god overensstemmelse, vurderer administrationen at den forholdsvis store mængde af støvnedfald i august 2024 er faldet i de første 7-10 dage af august måned.

Administrationen vurderer, at virksomhedens tiltag med markvandere og vandtågeanlæg er en væsentlig bidragende faktor til at reducere støvnedfald. Administrationen vurderer ligeledes, at støvgenerne kan reduceres yderligere, hvis virksomheden overholder egne procedurer vedrørende kørsel på interne veje samt jordarbejde.

Ifølge vilkår 60 i Aalborg Portlands råstoffilladelse, kan Region Nordjylland anvise foranstaltninger til at nedbringe støvgener og dermed anvise, at virksomheden skal følge egne procedurer for kørsel på interne veje og jordarbejde. Det

betyder at virksomheden ikke må udføre jordarbejde eller køre på interne veje i forbindelse med jordarbejde i månederne maj, juni, juli og august.

Vilkår 60:

Hvis der bliver konstateret støvgener, der opstår pga. råstofgravens drift, skal der træffes foranstaltninger, der nedbringer generne efter nærmere anvisning af Region Nordjylland.

På baggrund af støvmålinger, besigtigelser og virksomhedens ekstra tiltag for at reducere støvgenerne kan administrationen anbefale:

- At fortsætte den dialog-baserede tilgang til at mindske støvgenerne.
- At anvise virksomheden, at der ikke må udføres jordarbejde og kørsel i forbindelse med jordarbejde i maj, juni, juli og august, i overensstemmelse med virksomhedens egne procedurer.
- At fortsætte tilsyn på virksomheden i maj, juni, juli og august.
- At støvforekomsterne i området holdes under fortsat observation, i form af vindretningsbestemte målinger af nedfaldsstøv samt analyse for indholdet af kalk i disse målinger. Det skal ske henover over maj, juni, juli og august 2025. Målingerne skal udføres på en måde, så de er sammenlignelige med tidligere års målinger af nedfaldsstøv.
- At støvforekomsterne i området holdes under fortsat observation, og fortsætte ugentlige besigtigelser i Øster Uttrup i maj, juni, juli og august 2025.
- At indstille målinger af svævestøv, da målinger af svævestøv udført i sommeren 2024 har vist, at mængderne af svævestøv er væsentligt under de gældende grænseværdier for svævestøv. Det svarer til resultaterne fra de tidligere svævestøvmålinger i årene 2021, 2022 og 2023.
- At indstille bulkmålinger i Øster Uttrup, da resultaterne viser, at bulkmålinger hver 14. dag er usikre, og meget påvirkelige af hvad der foregår i nærområdet.

Indstilling

Administrationen indstiller at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling overfor Forretningsudvalget og Regionsrådet indstiller at:

1. Drøfter sagen ud fra det foreliggende materiale
2. Beslutter at følge administrationens faglige anbefalinger

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte indstillingen og administrationens faglige anbefalinger, hvor udvalget udtrykte særlig tilfredshed med vilkår 60.

Udvalget ønsker, at der sendes signal til virksomheden om, at de fortsat har en opgave med at reducere de gener, der måtte være, mest muligt. Derudover ønsker udvalget fortsat at følge udviklingen løbende på sine møder – herunder borgerhenvendelser.

Tage Leegaard og Helena Palsgaard tog ikke del i sagens behandling

Bilag

Dagsorden og beslutning RR 18 marts 2024

Rapport for målinger af støv i Øster Uttrup 2021 til 2024

Notat nabohenvendelser og besigtigelser Øster Uttrup 2024 ver 2

Visualisering af støvskala

Gennemgang og faglig vurdering 2025

Punkt 8: Orientering: Deltagelse i Naturmødet 2025

1-01-76-52-24

Resumé

Region Nordjylland – Regional Udvikling deltager i dette års naturmøde i samarbejde med Region Hovedstaden og Region Midtjylland. Naturmødet afholdes den 22.-24. maj i Hirtshals. Der deltages med en stand, som indeholder en kombination af en fast udstilling og en række indslag. Det endelige program er fortsat under udarbejdelse. På dagens møde orienteres udvalget om mødet. Mette Lund Poulsen deltager i mødet med en kort præsentation.

Sagsfremstilling

Årets naturmøde afholdes den 22.-24. maj i Hirtshals. Udvalget besluttede sidste år, at regionen udover den økonomiske støtte på 250.000 kr. ville deltage ved dette års møde med en stand, hvor Regional Udviklings arbejde kunne formidles.

Standen er booket og forberedelserne af standens program er nu gået i gang. Programmet udarbejdes i samarbejde med hhv. Region Hovedstaden og Region Midtjylland på udvalgte arbejdsområder. Det forventes, at standen kommer til at indeholde en fast udstilling med fokus på råstof- og jordforureningsområdet i den ene ende. Standen vil desuden bemandses i hele mødets længde af medarbejdere fra disse fagområder. I den anden ende af standen vil der være muligheder for div. indslag.

Der planlægges indslag fra hhv. uddannelsesområdet og kultur i løbet af fredagen. I den resterende periode overvejes også forskellige typer af indslag. Det kunne være debatter, konkurrencer eller lign. Denne del laves i samarbejde med de andre regioner og er fortsat uafklaret.

Hvis man som politiker brænder for naturområdet og ønsker at debattere de mange dagsordner, der rører på sig, opfordres I til at tilmelde jer debattørkataloget, hvilket letter kontakten mellem dem, som planlægger debatterne, og mulige debattører: [Naturmødets debattørkatalog](#) | [Naturmødet](#)

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Orienteringen blev taget til efterretning.

Det blev aftalt, at programmet og invitationer fremsendes til Regionsrådet, og behandles på udvalgsrådet til april. Udvalget opfordrer til at grundvand og rent drikkevand prioriteres ifm. udarbejdelsen af programmet.

Tage Leegaard, Helena Palsgaard og Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling

Punkt 9: Drøftelse af årshjul 2025 - KMB

1-35-11-24

Resumé

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling præsenteres for forslag til årshjul for udvalgets møder i 2025. Til drøftelse i udvalget.

Sagsfremstilling

Et årshjul for møderne i Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling i 2025 er vedlagt som bilag.

Årshjulet viser en oversigt over udvalgets møder i 2025 sammen med de emner, der forventes at blive behandlet på de enkelte møder.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at årshjulet er et dynamisk dokument, der vil udvikle sig i takt med, at året skrider frem - bl.a. med nye punkter, der opstår som følge af de løbende udvalgs møder, ønsker fra udvalget eller aktuelle sager, der måtte opstå i løbet af året. Som eksempel vil der blive tilføjet punkter om budget, når budgetprocessen for 2026 er aftalt i Forretningsudvalget. Og der vil løbende blive tilføjet råstofsager i takt med, der bliver kendskab til dem. Af samme grund er der aktuelt flere punkter i årshjulet til den første del af året - de sidste udfyldes som året skrider frem.

Årshjulet fremlægges til drøftelse i udvalget - herunder i forhold til ønsker til emner, der med fordel kan indgå.

Kommunikation og dialog

Beslutning i Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 29-1-25:

Punktet blev udsat til næste møde.

Jens-Henrik Kirk (C) deltog ikke under sagens behandling.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. drøfter årshjul for udvalget møder i 2025.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Udvalget tilkendegav ønsker til fremtidige punkter:

- Deltagelse i Naturmøde 2025 dagsordensættes til april-mødet,
- Orientering om indholdet i de allerede igangsatte indsatser og aktiviteter i regionens køkkener, i forlængelse af behandlingen af Grønne hospitaler, dagsordensættes til et kommende møde
- Udvalget ønsker på et kommende møde at invitere Christine Lunde fra Business Region North ind til at give en overordnet orientering om status og arbejdet i KlimaNord – herunder ift. regionens samlede klimaregnskab,
- Budget 2026,
- Udvalget besluttede desuden, at Årshjulet tilføjes som fast B-punkt til, hvert udvalgs møde.

Tage Leegaard, Helena Palsgaard og Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling

Bilag

Årshjul 2025 vers 140225

Punkt 10: Godkendelse - Ansøgning om råstofindvinding ved Stærhøj, Morsø Kommune

1-35-71-2-729-24

Resumé

Imerys A/S har søgt om tilladelse til indvinding af moler på et ca. 13 ha stort areal ved Stærhøj i Morsø Kommune.

Administrationen har screenet projektet efter miljøvurderingsloven. Det er administrationens vurdering, at projektet kan give anledning til en væsentlig indvirkning på miljøet. Det ansøgte projekt er dermed omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven.

Regionsrådet anmodes om at godkende, at det ansøgte projekt er omfattet af krav om miljøvurdering, og at ansøger skal udarbejde miljøkonsekvensrapport. Det indstilles samtidig, at administrationen igangsætter høring af offentligheden og af de berørte myndigheder med henblik på udarbejdelse af afgrænsningsudtalelse.

Sagsfremstilling

Imerys A/S ansøgte i marts 2009 om tilladelse til en årlig indvinding af op til 75.000 m³ moler på et areal på ca. 13 ha ved Stærhøj i Morsø Kommune. Arealet ligger inden for et område, som var udlagt som graveområde i Råstofplanen 2012. Området er efterfølgende udtaget af Råstofplan 2020 på baggrund af hensynet til kystlandskabet. En del af det ansøgte areal er omfattet af anmeldte rettigheder jf. råstofloven.

Historik

På ansøgningstidspunktet var graveområdet Stærhøj udlagt i Råstofplan 2008. En mindre del af det ansøgte areal lå uden for graveområdet, og derfor blev graveområdet udvidet i Råstofplan 2012. Administrationen udarbejdede i 2015 en VVM-redegørelse, samt et udkast til råstoffilladelse, som blev godkendt af Regionsrådet i september 2016, under forudsætning af, at Morsø Kommune kunne meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til at bortgrave et beskyttet overdrev, som var placeret midt i projektarealet. I september 2017 meddelte Morsø Kommune dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Afgørelsen blev dog påklaget, og Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrede i januar 2019 dispensationen til et afslag. Ansøger valgte i februar 2019 at udtage det nordlige gravefelt af ansøgningen om tilladelse til råstofindvinding.

Administrationen udarbejdede efterfølgende et revideret udkast til råstoffilladelse. Regionsrådet besluttede i december 2019 at tilladelsen til indvinding af råstoffer skulle ændres til et afslag. Den 24. april 2020 meddelte Region Nordjylland afslag på ansøgningen om tilladelse til indvinding af moler ved Stærhøj.

Afgørelsen om afslag blev påklaget af ansøger, og i april 2023 ophævede og hjemviste Miljø- og Fødevareklagenævnet regionens afslag til fornyet behandling. Miljø- og Fødevareklagenævnet har i deres afgørelse særlig lagt vægt på, at en del af det ansøgte areal er omfattet af anmeldte rettigheder. Afslag på ansøgning om råstofindvinding bør derfor kun meddeles i tilfælde, hvor råstofindvinding vil komme i strid med samfundsmæssige hensyn af betydelig vægt. Klagenævnet bemærker, at Region Nordjylland har en særlig forpligtelse til at foretage en mere indgående proportionalitetsafvejning, for den del af arealet, hvor der er anmeldte rettigheder, forud for meddelelse af et eventuelt afslag på råstofindvinding.

Ansøger oplyste den 20. februar 2024, at ansøgningen ønskes genbehandlet ved regionen, og at de ikke har ændringer til det ansøgte projekt. Projektet der er genbehandlet svarer derfor til den projektilpassede ansøgning, som Region Nordjylland i april 2020 meddelte afslag til.

Det ansøgte projekt

Det ansøgte projekt omfatter en årlig indvinding af op til 75.000 m³ moler på matr.nr. 1b Klitgård, Sundby og matr.nr. 2a og 12a Fårtoft By, Sundby i Morsø Kommune. Det ansøgte areal omfatter ca. 13 ha, men der vil kun blive indvundet moler indenfor et gravefelt på ca. 2,8 ha (se bilag 1). Resten af det ansøgte areal vil blive anvendt som arbejdsareal og til opbevaring af overjord.

Der er ansøgt om driftstider mandag - fredag kl. 08.00 til kl. 16.00. Der vil ikke foregå oparbejdning/sortering af råstofferne i råstofgraven. De indvundne råstoffer vil blive transporteret til Imerys fabrik i Skarrehage til oparbejdning.

Arealet anvendes i dag som landsbrugsjord i omdrift. Der er søgt om tilladelse til indvinding af moler ned til kote 5 m DVR 90, svarende til ca. 40-51 m under terræn. Der vil ikke blive indvundet råstoffer under grundvandsspejlet. Arealet vil efter endt råstofindvinding blive efterbehandlet til jordbrugsmæssig drift og rekreative formål.

Det er administrationens vurdering, at det ansøgte projekt vil give anledning til en væsentlig indvirkning på områdets landskabelige værdier og geologiske interesser. Landskabet i området har særlig høj værdi, som en del af det sammenhængende molerlandskab, som udgøres af Mosebjerget, Stærhøj, Hanklit og Salgerhøj. Administrationen vurderer, at det ansøgte projekt giver anledning til en væsentlig påvirkning og forstyrrelse af landskabets visuelle udtryk. Derudover er det administrationens vurdering, at støj og trafik fra projektet kan medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, samt at projektet kan påvirke områdets økologiske funktionalitet for bilag IV-arter (se bilag 2).

På baggrund af ovenstående er det administrationens vurdering, at det ansøgte projekt er omfattet af krav om miljøvurdering og at ansøger derfor skal udarbejde en miljøkonsekvensrapport for projektet.

Når ansøger har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten, skal Regionsrådet tage stilling til, om der kan meddeles tilladelse til råstofindvinding på arealet, eller om råstofindvindingen vil komme i strid med samfundsmæssige hensyn af betydelig vægt.

Høring

Vedlagte udkast til afgørelse efter miljøvurderingsloven var i høring ved ansøger, lodsejere og Morsø Kommune i perioden fra den 4. december 2024 til den 15. januar 2025. Administrationen har modtaget bemærkninger fra ansøger, Morsø Kommune og Lundgrens Advokatpartnerselskab på vegne af den ene lodsejer.

Ansøger stiller i deres høringssvar spørgsmål ved, om der er behov for udarbejdelse af nye støjberegninger, da der tilbage i 2015 blev udarbejdet støjberegninger for projektet. Administrationen vurderer fortsat, at støj fra projektet kan medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, på grund af den korte afstand til naboejendomme. I forbindelse med afgrænsningsudtalelsen vil det blive afklaret, om der skal udarbejdes nye støjberegninger for projektet.

Morsø Kommune angiver i deres høringssvar, at de vil foretage en besigtigelse af det § 3 beskyttede overdrev som omkranses af projektarealet i løbet af sommeren 2025, med henblik på at undersøge, om overdrevet er korrekt afgrænset. Morsø Kommune vurderer dog, at der ikke er risiko for at råstofindvindingen vil påvirke overdrevet, selv i tilfælde af, at overdrevets afgrænsning bliver udvidet.

Lodsejers repræsentant er enig i regionens vurdering om at projektet er omfattet af krav om miljøvurdering. De ønsker dog en række formuleringer præciseret, så det fremgår tydeligt af afgørelsen, at projektet forventes af få væsentlige indvirkninger på miljøet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. beslutter, at administrationen meddeler afgørelse om, at det ansøgte projekt er omfattet af krav om miljøvurdering, herunder udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport
2. beslutter, at administrationen sender det ansøgte projekt i høring ved offentligheden og ved berørte myndigheder og efter høringen udarbejder notat til afgrænsning af ansøgers miljøkonsekvensrapport

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5. marts 2025

Indstillingen blev godkendt

Tage Leegaard, Helena Palsgaard og Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling

Bilag

Bilag 1 - Oversigtskort

Bilag 2 - Udkast til afgørelse efter miljøvurderingsloven

Bilag 3 - Høringssvar fra ansøger

Bilag 4 - Høringsvar Morsø Kommune

Bilag 5 - Høringsvar fra lodsejers repræsentant

Punkt 11: B: Beslutning: Vilkårsændring i råstoftilladelse i graveområde Hellum, Brønderslev Kommune

1-35-71-2-1076-24

Resumé

Svend Aage Christiansen, Jerslev A/S har søgt om ændring af vilkår i den gældende tilladelse til indvinding af råstoffer på matr.nr. 15l og 15h Den mellemste Del, Hellum, Brønderslev Kommune. Der er søgt om at øge den årlige indvinding fra de nuværende 50.000 m³ sand, sten og grus til fremover 90.000 m³ sand, sten og grus. Derudover er der søgt om en mindre udvidelse og ændring af driftstiden.

Administrationen har udarbejdet et udkast til en vilkårsændring.

Administrationen indstiller til Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling, at udkast til vilkårsændring sendes i høring i 4 uger, og at der meddeles afgørelse hvis der ikke kommer bemærkninger under høringen, der er væsentlige for sagens behandling.

Sagsfremstilling

Region Nordjylland meddelte den 31. august 2021 tilladelse til indvinding af råstoffer på matr.nr. 15l og 15h Den mellemste Del, Hellum, Brønderslev Kommune. Råstofgraven ligger i graveområde Hellum. Tilladelsen omfatter en årlig indvinding på 50.000 m³ sand, sten og grus. Der er tilladelse til drift i råstofgraven (indvinding, sortering m.v.) på hverdage kl. 07:00 til kl. 16:00. Der er tilladelse til udlevering på hverdage kl. 06:30 til kl. 16:00. Området skal efterbehandles til ekstensivt landbrug, skov og/eller natur uden anvendelse af gødning og pesticider.

Indvinder Svend Aage Christiansen, Jerslev A/S har nu søgt om en vilkårsændring vedr. dels den årlige tilladte indvindingsmængde og dels de tilladte tider for drift og udlevering.

Der søges om at øge den årlige indvinding fra de nuværende 50.000 m³ årligt til fremover 90.000 m³ årligt. Der søges om tilladelse til drift i råstofgraven (indvinding, sortering m.v.) samt udlevering på hverdage kl. 07:00 til kl. 17:00. Derudover søges der om tilladelse til udlevering på lørdage kl. 07:00 til kl. 14:00. Derudover er der ingen ændringer i forhold til det allerede tilladte.

Øget indvinding medfører øget aktivitet og øget trafik. Der ligger en række beboelsejendomme indenfor kort afstand af råstofgraven og der er derfor særligt fokus på støj og intern trafik. Der er indsendt en støjberedning sammen med ansøgningen om vilkårsændring.

Støjberedningen viser, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj - med en enkelt undtagelse - kan overholdes i forhold til de nærmeste beboelsejendomme. I et enkelt punkt kan Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for støj ikke overholdes. Det drejer sig om punktet BP4 svarende til 1.salen på ejendommen Mærkmosevej 40. Her overskrides den vejledende grænseværdi for støj i råstofindvindingens etape 1 med 1,2 dB(A). Idet boligen ejes af råstofgravens lodsejer og pt ikke er beboet, og idet der er tale om en enkelt etape, der stort set er afsluttet på nuværende tidspunkt, vurderes der ikke at være tale om en væsentlig påvirkning. Hvis det på et senere tidspunkt kommer til regionens kendskab at boligen er beboet, skal det vurderes om de vejledende støjgrænser kan overholdes på dette tidspunkt, eller om der skal etableres tiltag der sikrer dette.

Ansøgningen var sammen med regionens udkast til afgørelse efter miljøvurderingsloven i høring fra den 19. december 2024 til den 17. januar 2025. Der kom høringssvar fra ejere/beboere på ejendommen Dybvadvej 50, 9740 Jerslev J. Det fremgår af høringssvaret, at man er generet af støj og tung trafik fra råstofgraven og at man ikke ønsker aktivitet i råstofgraven på lørdage. Administrationen bemærker hertil, at det ansøgte projekt alene omfatter udlevering på lørdage. Der er således ikke søgt om egentlig drift i form af gravning, sortering, oparbejdning mv. i råstofgraven på lørdage. Den udarbejdede støjberedning viser, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes til ejendommen Dybvadvej 50. Fra ejendommen på Dybvadvej 50 til råstofgravens udkørsel (til Mærkmosevej) er der en afstand på ca. 300 meter i luftlinje. Der er således god afstand fra selve råstofgravens udkørsel til indsigers ejendom. I forhold til trafik på vejnettet i øvrigt reguleres det af vejmyndigheden og politiet.

Regionen meddelte den 20. januar 2025 afgørelse efter miljøvurderingsloven om, at de ansøgte ændringer ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Det er regionens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af miljøet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg og Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. beslutter at administrationen sender udkast til vilkårsændring i høring i 4 uger
2. beslutter at administrationen efter høringsperiodens afslutning meddeler vilkårsændring, hvis der ikke er kommet bemærkninger under høringen, der er væsentlige for sagens behandling

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Et flertal af udvalget godkendte indstillingen.

Et mindretal bestående af Susanne Flydtkjær kunne ikke godkende indstillingen idet hun anfører, at Region Nordjyllands råstofplan peger på at indvinding af jomfruelige råstoffer skal strækkes længst muligt for at sikre forsyning til fremtidige generationer; en næsten fordobling af den årlige indvinding vil have som konsekvens, at der vil være endnu færre råstoffer til fremtidige generationer - i strid med regionens politik.

Tage Leegaard, Helena Palsgaard og Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling

Bilag

Oversigtskort til KMBU

Udkast til afgørelse til KMBU

Punkt 12: B: Beslutning - Tillæg til råstoftilladelse - grusvask i råstofgrav i Essendrup

1-35-71-2-1461-24

Resumé

JJ Grus har søgt om tilladelse til at vaske grus i deres råstofgrav i Essendrup. Der er tale om et tillæg til en eksisterende råstoftilladelse som udløber i 2032. Grusvask vil give en bedre udnyttelse af råstofressourcen, uden nogen væsentlig miljøpåvirkning. Råstofgraven skal efterbehandles til natur, og et tillæg til grusvask vil betyde, at efterbehandlingen til natur også vil omfatte muligheden for at efterlade søer. Administrationen har udarbejdet et udkast til tillæg, og indstiller, at udvalget godkender tillægget, sådan der kan vaskes grus og efterbehandles til natur, herunder søer.

Sagsfremstilling

I september 2024 har JJ Grus søgt om tilladelse til at vaske grus i deres råstofgrav i Essendrup (bilag 1). Virksomheden har to tilladelser i råstofgraven, som udløber i henholdsvis 2027 og 2032, og søger om tilladelse til grusvask som et tillæg til den råstoftilladelse der udløber i 2032. Råstofgraven, som omfatter to tilladelser, skal efterbehandles til naturformål uden brug af gødning og sprøjtemidler.

Ved grusvask bliver råstofferne opklassificeret, og det giver en bedre udnyttelse af ressourcen.

Virksomheden søger om at etablere en vaskesø og et sedimentationsbassin, begge uden direkte kontakt til grundvandsmagasinet i området. Området er præget af så meget overfladevand, at det ikke vil være nødvendigt at indvinde grundvand til grusvask. Overfladevandet recirkuleres, det anvendes først til grusvask, derefter nedsiver vandet i sedimentationsbassinet, hvor ler og andet materiale bundfældes, vandet pumpes tilbage i vaskesøen og anvendes til grusvask igen.

Da der ikke anvendes grundvand og det indvundne overfladevand som udgangspunkt recirkuleres vurderer administrationen, at det søgte tillæg til grusvask ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning af miljøet.

Et tillæg til grusvask betyder en mindre ændring af efterbehandlingen, hvor det nu vil være muligt at efterbehandle til naturformål, herunder søer. I tillægget bliver der stillet vilkår til dimensionerne af vaskesøen og sedimentationsbassinet. Der bliver også vilkår til efterbehandlingen af søen.

I forbindelse med at ansøgningsmaterialet blev sendt i høring, har Aalborg Kommune vurderet, at kommunen skal meddele tilladelse til nedsivning. Aalborg Kommune har udarbejdet til udkast til tilladelse til nedsivning, som er en del af administrationens udkast til tillæg (bilag 2). Administrationen modtog ikke andre høringssvar.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. beslutter, at administrationen meddeler tillæg til grusvask til råstoftilladelse af 20. september 2022 i Essendrup grusgrav

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5. marts 2025

Indstillingen blev godkendt.

Tage Leegaard og Helena Palsgaard tog ikke del i sagens behandling

Bilag

kortbilag

Udkast til tillæg vask af råstoffer Essendrup

Punkt 13: B: Beslutning - vilkårsændring vedr. efterbehandling fra landbrug til natur i Lille Vildmose

1-35-71-2-866-24

Resumé

Naturstyrelsen har opkøbt store områder i Lille Vildmose langs Kystvejen, og områderne skal indgå i et klima-lavbundsprojekt. Et af områderne er omfattet af en råstoftilladelse, hvor arealet skal efterbehandles til landbrugsformål. For at området kan indgå i Naturstyrelsens klima-lavbundsprojekt, er det nødvendigt at ændre på vilkårene for efterbehandling og administrationen har udarbejdet et udkast til vilkårsændring.

Administrationen indstiller, at udvalget godkender vilkårsændringen, sådan at der efterbehandles til natur og ikke til landbrug.

Sagsfremstilling

Klima-lavbundsprojekt

Formålet med klima-lavbundsprojekter er at mindske tabet af klimagasser til atmosfæren. Det sker ved at tage kulstofrige lavbundsjord ud af landbrugsmæssig drift og genskabe en naturlig grundvandsstand i området. Når jordbearbejdningen ophører og dræn og grøfter afbrydes, bliver jordbunden vådere, hvorved nedbrydningen af jordens kulstof og udledningen af klimagasser bremses. Ekstensivering af landbrugsdriften og genskabelse af naturlige hydrologiske forhold vil samtidig forbedre naturforholdene i projektområdet. Med gennemførelsen af et klima-lavbundsprojekt i området forventes det, at der vil kunne genskabe et naturområde med spredte krat, søer, partier med tagrør og mosearealer.

Fælles tilsyn

Region Nordjylland og Naturstyrelsen Himmerland holdt et fælles tilsyn på matr.nr. 1 hy Vildmosegård, Mou, Aalborg Kommune (bilag 1) den 27. januar 2025. Arealet er opkøbt af Naturstyrelsen og indgår i Naturstyrelsens klima-lavbundsprojekt i Lille Vildmose. Formålet med tilsynet var en dialog og en vurdering af efterbehandlingen af arealet, samt mulige ændringer af vilkår i råstoftilladelsen af 8. januar 2016, så arealet kan efterbehandles optimalt i forhold til klima-lavbundsprojektet.

Langs matrikelgrænsen mod vejen ligger bunker med overjord og muld. Den interne kørevej er ligeledes opbygget af overjord og muld. Det er ikke optimalt at udjævne bunker og kørevejen på arealet i forhold til den fremtidige anvendelse af arealet. Naturstyrelsen har et ønske om at fjerne og nyttiggøre store dele af overjord og muld på andre arealer der indgår i klima-lavbundsprojektet, og som ikke er en del af råstoftilladelsen.

Vilkårsændring

Det er nødvendigt med en vilkårsændring af vilkårene 10, 58 og 62, så det vil være muligt for Naturstyrelsen at efterbehandle til naturformål, samt have mulighed fjerne muld og overjord fra arealet så muld og overjord kan nyttiggøres bedst muligt på alle arealer der indgår i klima-lavbundsprojektet. Da indvindingen af tørv/sphagnum på arealet er ophørt, og fristen for at efterbehandle arealet er senest 1 år efter endt indvinding, er det også nødvendigt at fristen for den endelige efterbehandling af arealet forlænges.

I den gældende råstoftilladelse af 8. januar 2016, ændres vilkår 10, 58 og 62 jf. nedenstående. Den del af vilkåret der udgår er skrevet med *kursiv*, mens den nye del af vilkåret fremstår med **fed skrift**.

Vilkår 10:

Tilladelsen gælder kun indvinding af op til 20.000 m³ tørv/sphagnum årligt over en 10-årig periode. *Overjord og muld må ikke fjernes fra det område, indvindingen er tilladt på, men skal bruges til efterbehandlingen.* **Overjord og muld må indvindes og nyttiggøres. Overjord og muld kan indgå i efterbehandlingen.**

Vilkår 58:

Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til *landbrugsformål* **naturformål**.

Vilkår 62:

Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig senest den *31. januar 2026, dog senest 1 år efter at indvindingen er afsluttet* **31. december 2027**.

Administrationen har udarbejdet et udkast til vilkårsændring (bilag 2), som har været til kommentering hos Naturstyrelsen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. beslutter, at administrationen sender udkast til vilkårsændring i 4 ugers høring.
2. beslutter, at administrationen efter høringsperiodens afslutning meddeler vilkårsændring, såfremt der ikke indkommer bemærkninger, der er væsentlige for sagens behandling.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Indstillingen blev taget til efterretning.

Tage Leegaard, Helena Palsgaard og Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling

Bilag

Kortbilag

2014-014886 Udkast til vilkårsændring vedr efterbehandling

Punkt 14: Orientering

1-01-81-4-24

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 5, marts 2025

Udvalget blev orienteret om aktuelle emner, herunder, at

- Klimapolitisk dialogforum har fået invitation til deltagelse i arrangement den 24. marts.
- Orientering om status på kommende Råstoflov

Tage Leegaard, Helena Palsgaard og Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling.

Punkt 15: Eventuelt

1-01-81-4-24

Punkt 16: Underskrift af mødeprotokol

1-01-81-4-24

Indstilling

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.